

allerede nu. Det maa man vistnok overlade til den kommende Kommission; men det er jo en Selvfølge, at der maa tages Hensyn til den større eller mindre Nytte, vedkommende har haft af Foranstaltningen. Selvfølgelig kan man godt forhandle om, hvorledes Kommissionen skal sammensættes, men man vil være meget udsat for, at der, naar det Tidspunkt kommer, da Kommissionen skal træde sammen og virke, kan fremkomme andre Ønsker med Hensyn til dens Sammensætning.

Der har under Forhandlingen her — jeg har i saa Henseende samme Indtryk som Ministeren — været en mere velvillig Stemning overfor Sagen end tidligere, og det er glædeligt, fordi der er stor Trang til at faa Foranstaltningen foretaget. Saaledes som Forholdene nu er, kan det ikke blive ved at gaa. Der har været ytret Ønske om straks at gaa til en Ferskvandstilstand derovre, og jeg forstaar meget vel de Bemærkninger, som i saa Henseende er faldet, dels fra det ærede Medlem fra Bornholm (Hauge) og dels fra det ærede Medlem fra Bogense (Gunner Fog-Petersen). Rent teoretisk set tror jeg ogsaa, Kommissionen kan have Ret i, at det vilde give større Udbytte for Landbruget af disse store udstrakte Arealer, hvis man gik til en Ferskvandstilstand. Men praktisk set er det ganske ugørligt at gaa saa vidt, og hvis vi her fra Rigsdagens Side vilde foretage Foranstaltninger, som gjorde Ringkøbing Fjord til en Ferskvandssø, vilde det være at øve Vold mod hele Befolkningen, thi jeg forsikrer det ærede Ting, at hvis Lovgivningsmagten gjorde det, vilde vi ikke møde Misfornøjelse alene fra Syd-Partiet eller alene fra Nord-Partiet, men fra samtlige Beboere. Alle Lodsejerne derovre vilde forene sig i en uhyre Beklagelse over, hvad der her var blevet paanødet dem. Der er mig bekendt ikke nogen, hverken Nord eller Syd for Fjorden, der ønsker en Ferskvandstilstand indført. Det ønsker de ikke af flere Grunde, for det første af den, som Kommissionen har peget paa, at Bebyggelses- og Udstykningsforholdene slet ikke er egnede dertil. Der er Lodsejere, som har Enge til Fjorden, men bor milevidt borte derfra og ikke kan føre noget Tilsyn med deres Ejendom ude ved Fjorden og derfor heller ikke kan give sig til at dyrke disse Jorder. Der er Fællesenge, f. Eks. Værneengene mod Syd, som ejes af alle Beboerne i Nørreherred, og mange af disse Beboere har aldrig set disse Enge, lever fra deres Fødsel til deres Død uden at kende dem; Udbyttet af Engene kommer til dem fra Amtstuen gennem Afdrag i deres

Skatter. Engenes Udbytte bliver nemlig solgt ved Auktion, og Pengene bliver fordelt efter Hartkorn. En Mængde af disse Mennesker har underskrevet Protestadresser mod Foranstaltningen ved Hvide Sande i tidligere Aar, og overordentlig mange af dem har aldrig set de Enge, for hvilke de har sat deres Navn under et Andragende. Derer saa udstrakte Arealer derovre, at mange af de ærede Medlemmer her slet ikke gør sig Begreb derom. Alene ved Skernaamundingen ligger der 4 000 Tønder Land Eng.

Medens der saaledes ikke kan være Tale om at gaa over til en Ferskvandstilstand allerede paa Grund af Bebyggelses- og Udstykningsforholdene, er der ogsaa andre Grunde, som gør det tvivlsomt, om det vilde være tilraadeligt. En stor Del af Jordbunden i Ringkøbing Fjord er Sand, og en stærk Afvanding af Fjorden, som der absolut maa til, hvis man vil gaa over til Ferskvandstilstand, vil bevirke, at store Strækninger af denne Sandbund vil komme frem mange Steder i den lavvandede Fjord, og under stærk Blæst vil der blive Sandfog i stor Udstrækning, og det vil gøre megen Skade. Vi havde en Prøve derpaa, allerede medens Hvide Sande-Kanalen var aaben. Vi havde enkelte Gange stærkt Lavvande, og da blev der Sandfog flere Steder i Fjorden. Det vilde være højest utilraadeligt at indlade sig paa noget saadant. Nu vil ærede Medlemmer kunne sige: Ja, men selv ved en Ferskvandstilstand vil Vandet i Fjorden kunne holdes saa højt, at disse Sandstærkninger ikke bliver bare, og der kommer altsaa ikke Sandfog. Men vil man holde Ferskvandet saa højt i Fjorden, at man undgaar den Fare, vil man samtidig ogsaa skade Udstykningen, Pløjningen og Opdyrkningen af Engene. Det ene modvirker det andet. Imidlertid skal jeg ikke benægte, at den Tid kan komme med en stærk Tilvækst i Befolkningen og med en Trang til større Udstykning, da man, efter at der er gjort Forsøg med Dyrkning af disse Engstrækninger, hvoraf mange er frugtbare, vil anbefale en Ferskvandstilstand. Forsøg med Dyrkning er gjort, tror jeg, ved Nissum Fjord og har givet gode Resultater, og Forsøg med Dyrkning af disse Klægenge, naar de faar den rette Behandling og Tilskud af Gødning, vil sikkert ogsaa vise, at den kan give et stort Udbytte, og det er meget muligt, at man til sin Tid efter mange Aars Forløb vil gaa til en Ferskvandstilstand. Men vil man det, hindres det ikke derved, at man har truffet de Foranstaltninger, her er foreslaaede. Tværtimod, Ministeren har fuldstændig Ret i, at naar man gaar til det her